

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Навчально-методична комісія з економіки та підприємництва
Міністерства освіти та науки України
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»
Інститут економіки та прогнозування НАН України
Московський державний технологічний університет «Станкін»
Білоруський національний технічний університет
Північно – східний науковий центр НАН України
Старооскольський технологічний інститут



ТРУДИ
IX-ої Міжнародної науково-практичної
конференції

Дослідження та оптимізація економічних процесів
«Оптимум - 2013»

3-5 грудня 2013 р.

1

Харків - 2013

цьому при середньому рівні ОУП мають місце високі та низькі рівні конкурентостійкості. Підприємства мали найбільшу питому вагу високого рівня маркетингової стійкості (61%), що супроводжувалося доволі високою виробничою стійкістю (45%) та середнім рівнем фінансової стійкості (58%). Проте, при цьому мала місце значна частка низького рівня виробничої та соціальної конкурентостійкості (по 33%), що свідчить про недовикористання потенціалу виробництва.

Перспективними напрямками досліджень вважаємо проведення багатовимірної оцінки рівня впливу організаційно-управлінського потенціалу на конкурентостійкість підприємств машинобудування; формування методичного забезпечення реалізації потенціалу управлінської організації виробництва.

Список літератури: 1. Кузьмін О. Є. Теоретичні та прикладні засади менеджменту. Навч. посібник / О. Є. Кузьмін, О. Г. Мельник. – Львів: Нац. ун-т «Львівська політехніка», «Інтелект-Захід», 2002. – 228 с. 2. Шегда А. В. Менеджмент [Навч. посіб.] / А. В. Шегда. – К.: «Знання», КОО, 2002. – 583 с. 3. Мыльник В. В. Системы управления: [учебн. пособие] / В. В. Мыльник, Б. П. Титаренко, В. А. Волощенко. – М.: Экономика и финансы, 2002. – 387 с. 4. Осомська Г. В. Менеджмент організації: [навчальн. посібник] / Г. В. Осомська, О. А. Осомський. – К.: Кондор, 2005. – 860 с. 5. Чернига В. В. Конкурентостійкість підприємства та механізми її забезпечення: монографія / В. В. Чернига. – К.: ІПК ДСЗУ, 2008. – 255 с. 6. Печеркина Е. В. Организационно-экономическое обеспечение конкурентоустойчивости предприятия: дис. канд. экон. наук: 08.00.05 / Е. В. Печеркина, Оренбургск. гос. ун-т. – Оренбург, 2005. – 226 с. 7. Фионова В. В. Организационно-экономические основы управления конкурентоустойчивостью предприятия, на примере промышленных предприятий: дис. канд. экон. наук: 08.00.05 / В. В. Фионова; Самарск. гос. техн. ун-т. – Самара, 2004. – 169 с.

Г. В. Білоконенко, викладач, м. Харків, ХНЕУ імені Семена Кузнеця

ЖИТТЄВИЙ ЦИКЛ СТРУКТУРНИХ ЕЛЕМЕНТІВ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ВИРОБНИЧОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ

В теорії та практиці дослідження та управління соціально-економічним потенціалом (далі – СЕП) виникають проблеми, обумовлені як великою кількістю і різницею природи елементів і підсистем, з яких він складається, складністю їх взаємодії [1], так і протиріччями між унікальністю розвитку структурних елементів СЕП виробничої організації (за швидкістю, характером, спрямованістю) та відсутністю методичного підходу до діагностування структурних елементів, які перебувають на різних етапах власного життєвого

циклу. Можливість вирішення перелічених проблем демонструють: біологія – яка цей феномен розглядає через призму мозаїчної еволюції (структурної «різноступеневості» окремих частин організму, незалежності еволюції окремих ознак організму, пов'язаних з різними адаптаціями, що носить як позитивний, так і негативний характер); та синергетика – що спирається на Закон гармонізації темпів розвитку різних фрагментів складних систем [1].

Спираючись на дослідження особливостей формування життєвого циклу організацій взагалі [2] й формування життєвого циклу рутин внутрішнього середовища підприємств зокрема [3], сформульовано гіпотезу, що в процесі свого розвитку структурні елементи СЕП послідовно проходять всі стадії життєвого циклу – як «точки розвитку» (на стадії виникнення та розвитку), як «базисні елементи» (на стадії стабілізації з незначним прогресом), як «точки руйнування» (на стадії спаду та знищення). В розвиток цієї ідеї й для часткового вирішення проблеми представлення процесу розвитку СЕП було розроблено терміносистему життєвого циклу структурних елементів СЕП виробничої організації (рис.1):

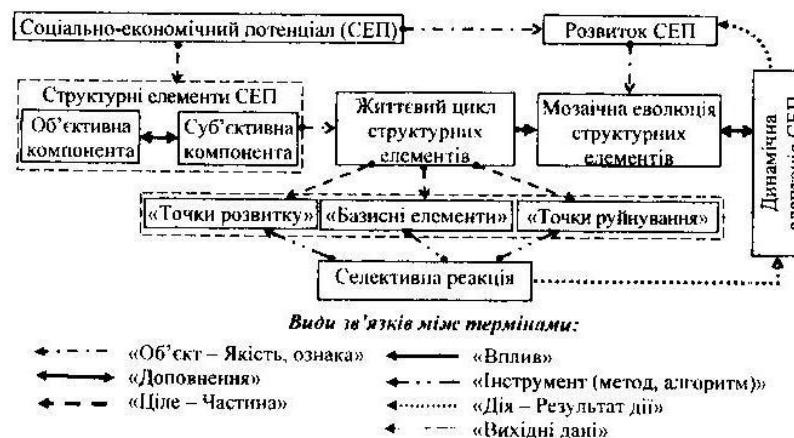


Рис. 1. Терміносистема життєвого циклу структурних елементів соціально-економічного потенціалу виробничої організації

Управління розвитком СЕП виробничої організації на основі моделі життєвого циклу його структурних елементів (як передумови успішної динамічної адаптації) потребуватиме розробки відповідного діагностичного інструментарію й методичного підходу до селективної управлінської реакції по всіх структурних елементах, що знаходяться на різних етапах життєвого циклу (для привабливих «точок розвитку», для потенційно привабливих «базисних елементів», для регресивних «точок руйнування»). Можливості селективної підтримки розвитку потенціалу досліджувалися: М. Беньаш та Т. Давиденко – в контексті розвитку творчого потенціалу індивідів [4], А. Храмченко – в контексті розвитку інвестиційного потенціалу територій [5]. В теорії і практиці управління розвитком СЕП виробничої організації це питання залишається відкритим для подальших наукових досліджень.

Список літератури: 1. *Благоденко Г.В.* Коеволюційна природа розвитку соціально-економічного потенціалу виробничої організації // Збірник матеріалів II Всеукраїнської науково-практичної конференції «Перспективи розвитку економіки в ринкових умовах» (Мукачево 15-16 березня 2013р.). Мукачівсько-Мукачевський державний університет, 2013. – с.24-26. 2. *Широкова Г.В.* Особенности формирования жизненных циклов российских компаний (эмпирический анализ) / Г.В. Широкова, И.С. Меркурьева, О.Ю. Серова // Российский журнал менеджмента. – 2006. – том 4 – № 3. – с.3-26. 3. *Попов Е.В.* Организационные рутинны предприятия / Е.В. Попов, И.В. Хмелькова // Проблемы теории и практики управления. – 2004. – №6 – с. 55 –62. 4. *Давиденко Т.М.* Технология селективного управления развитием творческого потенциала студентов вуза в системе научно-исследовательской работы [Електронний ресурс] / Т.М. Давиденко, М.В. Беньаш // Современные проблемы науки и образования. – 2012. – № 1. // Режим доступа: <http://www.science-education.ru/101-5530>. 5. *Храмченко А.В.* Селективный механизм государственной поддержки инвестиционного процесса в регионе (по материалам сельскохозяйственной отрасли Ивановской области): автореф. дис. на соискание учен. степени канд. экон. наук 08.00.05 «Экономика и управление народным хозяйством» (управление инновациями, региональная экономика) / А.В. Храмченко. – Владимир, 2012. – 23 с.

І.М. Погорелов, доцент, м. Харків, НТУ «ХП»

А.С. Волкова, магістрант, м. Харків, НТУ «ХП»

СУЧАСНІ МЕТОДИ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Основною метою оцінки ефективності роботи будь-якого підприємства є розробка висновку про життєздатність підприємства й можливості його подальшого розвитку на основі всебічного аналізу, котрий необхідно

проводити за допомогою системи показників, що відображають стан і розвиток суб'єкта оцінки. У зв'язку із цим питання застосування сучасних методів оцінки ефективності діяльності підприємства набувають особливого значення.

Найбільше розповсюдження отримали наступні методи визначення ефективності діяльності - Економічна додана вартість (EVA), Прибуток до виплати відсотків, податків і дивідендів (EBITDA), Ринкова додана вартість (MVA), Система збалансованих показників (Balance Scorecard - BSC), Показник сукупної акціонерної прибутковості (TSR), Грошовий потік віддачі на інвестований капітал (CFROI).

Розглянемо найбільш популярні в останній час методи, які активно впроваджуються українськими підприємствами - EVA і BSC. Застосування EVA засновано на припущенні, що управління компанією має бути спрямоване на зростання ринкової вартості фірми і її акцій. Основним завданням цього підходу до управління є виділення основних чинників, що формують вартість підприємства [1]. В той же час слід зазначити, що EVA чисто фінансовий показник та не враховує вплив на ефективність нефінансових показників діяльності.

Метод BSC передбачає застосування не тільки фінансових, але й нефінансових показників діяльності підприємства. Але його застосування, особливо на етапі впровадження, є більш складним, в порівнянні з EVA.

Для визначення переваги та недоліки цих методів, виконаємо їх порівняльний аналіз (табл.1):

Таблиця 1

Порівняльний аналіз методів оцінки ефективності EVA та BSC

Система	Переваги	Недоліки
Система управління на основі показника EVA	- простота розрахунку - дозволяє оцінити ефективність підприємства як в цілому, так і окремих підрозділів	- можливість прийняття рішень, спрямованих на короткострокові вигоди від зниження витрат і використання активів, у яких закінчився термін амортизації. - використовуються лише фінансові показники